

NAROČNINA ZA JUGOSLAVIJO ČETRTLETNO DIN. 15/-
CELOLETNO DIN. 60/- ZA
INOZEMSTVO JE DODATI
POŠTNINO / OGLASI PO
ČENIKV / POSAMEZNA
ŠTEVILKA PO DIN. 150/-
POŠT. ČEK. RAČ. 13.188

ORJUNA

VREDNOSTVO IN VPRAVA
V VČITELJSKI TISKARNI
ROKOPISI SE NE VRA
CAJO / ANONIMNI DO
PIŠI SE NE PRIOBČV
JEJO / POŠTNINA PLA
CANA V COTOVINI
TELEFON ŠTEV. 906.

Naši pogledi.

V razvoju naših političnih prikljbo zamogla brez najmanjše ovire uveljavljati plemenski in partizan-ski program, katerega nositelja sta oba kontrahenta. S svojo res ogromno večino 200 glasov bo lahko krila vse orgije velikosrbskega separatizma, ropanja državne imovine in defetistično razrovalno akcijo separatistov. Kajti kdo nam more garantirati, da je pripravil naš sivi premijer vrtoglavega Stipico Radića na pot resnega dela in ustvarjanja po dosedanjih istovrstnih ponesrečenih polzkusih gospodov Stojana Protića in Ljube Davidovića. Nismo skeptiki vsled našega imanentnega optimizma, vendar računanje z dejstvi nam veli, da so sedanji izgledi novega režima za nadaljni uspešni in gotovi razvoj države in jugoslovenskega nacionalizma vse preje, kakor ugodni.

Po par mesecih polževega napredovanja bomo zopet zdrknili za globoko nazaj v staro blato in umazanosti, iz kojih se je naša država po sedemletnem obstoju jedva malo izkopal.

Navzlic temu Orjuna ne obupuje in mirno zre na vse to početje, v trdni zavesti, da je vse to, kar se vrši te dni, samo hipni zastoj na zmagovitem pohodu jugoslovenstva, ki bo prej ali slej zrušilo v nič vse one pigmeje, ki hočejo danes speljati njegove veličastne in neizčrpne sile na svoje trile partizan-ske mlinčke.

Izgubili in pozabljani bodo tedaj vsi demagogi. Tresoče roke senilnih starcev bodo v tistem času davno za vselej mirovale v Pantheonu, ki bo zadnja in poslednja priča o vsegamogočnosti onih, ki so hoteli nekoč rušiti to, kar je zgradila nesmrtna sila vekov in stoletičerih najboljših Jugoslovenov, ki se niso strahili za izvrševanje svoje volje niti največjih žrtev.

Ostali in zmagala pa bo večna in vseobsegajoča ideja Jugoslovenstva in njen ščit — Orjuna.

Morda je ta čas Vstajenja po tolikih letih bloden in tavani že blizu, da nam že bijejo na uho njegovi predzvoki iz valovanja sedanjih dni, ki se znajo vsak hip pretvoriti v mogočen zalet stoletičer, ki bo objela jim srca utrujena naša velika vera.

Lahko pa je ta hip še daleč v bodočnosti in da čakajo Orjuno še nove Kalvarije in našo vero še nova ponižanja. Treba bo prenesti še nova zatiranja in preboleti še nove rane. Kajti nemogoče je misliti, da bi one močne sile, ki so doslej vselej poizkušale onemogočiti naš pohod, baš sedaj, ko jim je dana v roke oblast, vtaknili meče v nožnice. Bilo bi pa to tudi proti njihovim interesom in apostolatu, da bi prepustile nadaljni neovirani razvoj Jugoslovenstva.

Orjuna se kot edina prava in neselbična nositeljica Jugoslovenstva tega prav dobro zaveda. Zavedajo pa naj se tudi njeni sovražniki, da je v onem vsem nerazumljivem molku strnila svoje vrste v neprobojno falango in da danes mirno pričakuje napada.

O slovenskem bogoslužju.

Neizbrisen mi je spomin na naš veliki dan, ko je posijalo solnce svobode pred naša vrata in so množice navdušeno pozdravljale rojstvo Jugoslavije — 29. dan oktobra 1918. Vračaje se od sijajnega sprejema sem srečal prijatelja duhovnika. Solzne oči so se nama vjele; oba sva v neizmerni radosti čutila zavest, da je končano rojstvo naše domovine in da so šteti dnevi tisočini tudi v naših cerkvah. V tem sva bila edina in noben dvom nama ni kahlil te nade. Prijatelj je celo menil, da naj bi se uvela slovenščina kar via facti v cerkve.

razširila. Stari Slovani so se z odobrenjem Rima posluževali svojega jezika v službi božji. In ta pravica se je ohranila do danes v nekaterih krajih naše zdaj ujedine dr-žave. Zakaj se ta pravica ne razširi na vso domovino? Zato smo mi zbrani jugoslovenski škofje sklenili obrniti se na sv. Očeta, da nam dovoli v celem področju Jugoslavije darovati sv. mašo v starem našem slovenskem jeziku, kakor sta to delala naša apostola sv. Ciril in Metod, vsi ostali obredi pa naj se opravljajo v narodnem jeziku, kakor se to že zdaj godi z odobrenjem sv. Stolice v mnogih škofijah. Slede podpisli. Prvi je pok. dr. Josip Stadler, drugi dr. Anton Bauer, šesti dr. Anton Jeglič, škof ljubljanski.

Na zagrebški škofovski konferenci, ki se je vršila meseca julija (15.—20.) 1919, je dvanaest navzoč-nih škofov (med njimi ljubljanski vladika dr. Jeglič) ponovilo gorenji sklep in ponovno prosilo sv. Stolicu za potrditev privilegija staroslovenske službe božje za vso državo SHS.

V Rimu niso nič kaj prijazno sprejeli prošnje, da bi se Jugoslovenom vrnila pravica staroslovenskega bogoslužja, ki sta nam jo priborila blagovestnika sv. Ciril in Metod. Da bi se latinščina izbacila iz cerkve, jim ni šlo v glavo, oklevali so. K sreči so se naše prav tedaj neke listine iz 16. stoletja v vatikanskem arhivu, ki so nedvomno dokazale, da so bivali nekda v Sloveniji glagoljaši, da je bila tudi naša domovina deležna dediščine sv. Cirila in Metoda. Nastopil je preokret. Vpliven kardinal se je glede na omenjeno naldbo izrazil: »Ako so nekoč imeli slovensko bogoslužje, naj ga imajo še sedaj!« Žal, da se je zgodil preokret tudi drugje. Dočim so ostali hrvaški škofje pri gori omenjenih sklepov iz leta 1918, in 1919, je njihov slovenski tovariš in sopodpisnik, kakor se čuje, izpremenil svoj takratni nazor in baje nasprotuje obnovi slovenskega bogoslužja.

Priznavajo.

Dočim so doslej razni komunistični propagatorji in agitatorji neprestano smešili Orjuno, kot nezrelo in povsem nenevarno organizacijo mladine, ki ji bodo trde pesti proletarcev kmalu pregnale veselje zahajati v rudarske revirje, so pričeli o njej po Trbovljah precej drugače soditi. Sicer tega novega kurza v mišljenju naših boljševoev še ni toliko mogoče opaziti, ker ga zaenkrat skrivajo pred razočaranimi delavskimi masami, ki že itak same izpregledujejo in počasi, a tem bolj gotovo odpadajo od komunističnih zabod. Povsem jasno pa izreka to novo mnenje o »Orjunu« list ameriških slovenskih komunistov, »Delavska Slovenija«, ki je ob obletnici žalostnih trboveljskih dogodkov prinesel daljše poročilo o Orjuni, v katerem je s strahom konstatiral, da postaja Orjuna zelo nevarna organizacija, ki grozi povsem zastaviti nadaljni razvoj in obstoj komunizma med proletarskimi masami, ki je že itak po Trbovljah povsem upadel.

V zadnji številki omenja ta »delavski list« tudi naš kongres v Beogradu. Uvodoma priznava v tem članku sicer nekoliko prikrito popolno nemoč komunistov v Sloveniji, ki jim danes zbog prevelike šibkosti ni mogoče več po ljubljanskih ulicah demonstrirati proti Orjuni, ker si ta vsako tovrstno izzi-vanje v jugoslovenski Ljubljani odločno prepoveduje. Nato nadaljuje: »Orjuna je moč in to v organizatoričnem kakor vojaškem oziru, ona je stražnica hegemonistične, imperialistične Jugoslavije in ima denar ter orožje. S svojo demagoško ideologijo o močni bogati Jugoslaviji in sodelovanju delavskega

in kapitalističnega razreda pa mami ne samo malomeščanstvo, ampak tudi delavstvo in zadnji čas tudi kmete...«

Veseli nas, da so i bratci komunisti prišli do spoznanja, da je Orjuna močna organizacija in da se bodo v bodoče premislili delati napade na njena razvija, kakor tudi na svetlinje katerih branitelja in čuvarica je. Kar se pa tiče hegemonije in imperializma pa naj si pokloni odreševalci delavstva kar ozo v sovjetsko Rusijo, kjer bodo videli največjega imperialista poleg Anglije, ki se bo prej ali slej zbog svojega imperializma zapletel z vsem svetom v vojno. Ako pa stoji Orjuna na stadišču, da je treba Jugoslovenom vrniti to kar je njih last že od vekov, pa to samo odgovarja načelom Marxa, da gre vsakomur to, kar je njegovega. Da pa ni naša stara pravda v Korotanu, Primorju, Temešvaru in ob Egejskem morju neupravičena, tega pa ne more zanikati niti najbolj zagriženi internacionalno navdahnjeni privrženec rdeče Moskve.

Denarja pa ima Orjuna le toliko, kolikor ga nabere med svojim članstvom, ki je vse preje, kakor bogato. Najlepšo sliko njenega finančnega stanja pa je podala že sama opetovano v svojem glasilu, kjer je odkrito in brez sramu odkrila svoje obupno finančno stanje. Zaman pa listamo po listih naših komunistov, da bi našli tem klicem njihove odgovarjajoče tožbe. Zlata reka tekoča iz Kremlja na vse štiri strani neba je pač dovelj bogata, da iz nje nalove polna perišča tudi revolucionarji, ki se kopljejo v sreči in izobilju, kakor pravi predstavnik buržoazije, dočim pa umirajo »z de-

najem prebogati« Orjunaši zbog svojega idealizma gladu.

Kdo pa je oborožen z orožjem v Jugoslaviji bi pa vedel povedati najboljše razni Rosenbergi, Goldsteini, Subotani, kojih komplici v naši državi naj se le zavedajo, da njih delovanje ni povsem nepoznano.

Kdor vidi demagogijo v našem povdarjanju tega, da je Jugoslavija bogata zemlja, pa ni prav gotovo pri zdravi pameti, ker gre v svoji absurdni marksistični teoriji tako daleč, da trdi, da je belo črno. Verujemo, da je gospodom revolucionarjem zelo neprijetno, ker navzlic težkim červoncem gospoda Joffeja, ne morejo in ne morejo zanetiti v naših zemljah revolucijo. Vendar pa jim svetujemo, naj se vendar že enkrat užive v misel, da je vsak denar žrtvovan v ta namen v vodo vržen, ker ni danes menda več niti norca na svetu, ki bi hotel ponovno na kak od Boga in narave blagoslovljeni zemlji, ponavljati boljševiski eksperiment z Rusijo. Najmanj je kaj takega pričakovati v Jugoslaviji, kjer postajajo celo osebni prijatelji boljševiskih komisarjev, danes najvneteši monarhisti ali pa celo če hočete imperialisti.

Z dejstvom, da se vedno bolj oklepajo orjunaške ideologije široke plasti naroda, bodo morali že pri-četi računati tudi gospodje salon-ski revolucionarji in se pripravljati na trenutek, ko bo stopil pred nje proletarec-Orjuna in tirjal računa za njihovo razrovalno in proletar-cem tako škodljivo politiko, ki je donajala delavcu samo trpljenje in škodo.

Kaj nam je prinesel kongres?

1. Najdragocenejše in najvišje priznanje za naše delo in idejo od Vladarja.
2. Spoštovanje nasprotnikov, ki prav dobro vedo, da ima vsakdo izmed tisočerih Orjunašev došlihi na Kongres v Beograd, za seboj še najmanj dvajset drugih vsled raznih vzrokov zadržanih doma.
3. Priznanje, ljubezen in spoznanje naše sile in moči v jugoslovenski prestolici.
4. Satisfakcija za vse klevete, ki smo jih morali prečuti od našega postanka sem.
5. Neomajno zavest, da bodo vsi ti tisoči mladih, discipliniranih borcev preje umrli, kakor pa se izneverili svoji svečani zaprisegi pred Kneževim spomenikom: »Naša Jugoslavija ali smrt.«
6. Moč da na prihodnjem kongresu dovršimo svoje delo.

Vošeni papir za vse razmnoževalne aparate.
THE REX CO., Ljubljana.

OBLEKE
kupite najcenejše pri
JOS. ROJINA
LJUBLJANA.

Načrt programa Orjune.

Na kongresu vseh Orjun v Beogradu je prečital br. predsednik Direktorijuma sledeči načrt programa Orjune, ki ga bo potreba seveda še popolniti, k čemur vabimo vse Orjunaše v Sloveniji, da podajo svoje načelno stališče k tej prevajajoči točki našega ideološkega udejstvovanja.

PREDLOG PREDSEDNIKA DR. LJUBE LEONTICA.

Narod — Nacija.

Človek je član narodne, a narod ljudske zajednice. Skupnost posrednih njegovih vrednot odreja vrednost celote.

Narod je rasna celina ljudi združenih med seboj po edinstvu jezika, filozofije, umetnosti, tradicij, običajev, tipa, duševnosti in etničnih sil sploh.

Delovanje posameznikov je treba spraviti v sklad z dobrim obstojem naroda in skrajnih ciljev vsega človečanstva, tako da doprinašajo posamezni člani naroda in narod sam kot celota izvira dela svoje rase kot svoj pozitivni aktivum k splošno človeški kulturi.

Narod, ki si je svest te naloge in ki ima edinstveno voljo, da to nalogo izvede in ustvari, je nacija. Svrha, nacionalističnega pokreta je, da v narodu zbudi takšno narodno zavest in splošno voljo.

Narodna — Država.

Narodna država je organizirana ljudska zajednica, ki živi na omejenem prostoru kot sklenjena etnična celota.

Naloga narodne države je, da čuva kulturne pridobitve prošlosti in da omogoči z osiguranjem fizične integritete naroda in materialnega napredka njegovega ozemlja, kar najboljšeje proizvede njegovih posebnih intelektualnih in moralnih vrednot za dobro vsega človeštva.

Narodna država se ne ustanavlja na domnevah zgodovinskega državnega prava, nego po načelih narodnega prava, samoodločbe in vsem bitjem prirojene težnje za svobodo in popolno razmah življenja. Iz tega načela izvira pravo vsakega naroda na izključno oblast nad ozemljem, kjer živi neprekinjeno v večini in na neomejeno svobodo ter ustanovitev lastne države v smislu gorenjih izjav.

Država — Družba.

Narodna država ni samo namišljena predpostavka v procesu izenačevanja pojmov države in družbe, temveč je tudi pozitivna osnova za praktično delo in za reševanje socialnih in gospodarskih vprašanj.

Dočim je za zgodovinsko državno pravo nepojmljivo, a za zgodovinsko državo fevdalnih tradicij nemogoče odstranjevanje »javne moči« in nerazumljivo »odmiranje države« kot »zasebne sile«, ki stoji nad družbo, pa pomeni narodna država prihodni prehod v evolucijo izenačevanja in istovetnosti družbe z državo, kar je i praktični način odklanjanja razrednih nasprotij in ureditve vprašanja proizvodnje in porazdelitve gospodarskih pridobitnih sredstev dela in kapitala.

Jugoslovenski program.

Srbi, Hrvati in Slovenci s skupnim imenom Jugoslovenci so en narod.

Radi tega zahtevalo oni ujednjenje vseh srbskih, hrvatskih in slovenskih ozemelj v eno edinstveno, svobodno in neodvisno narodno državo.

Vprašanje narodnega edinstva Srbov, Hrvatov in Slovencev je za nas rešeno. Teoretično je to tudi naša dogma. Praktično je to prirodo in življensko potrebo izzvan proces sintetičnega ujednjenja, ki ima vse objektivne predpogoje, da bo postal i subjektiven in je vsled tega za nas že gotov čin. Oni pa, ki smatrajo, da je potrebno staviati vprašanje narodnega edinstva še v diskusijo, pa naj diskutirajo do smrti.

Enotna in edinstvena država Srbov, Hrvatov in Slovencev si je stekla v zmagoviti borbi pravo do življenja. Sedaj čaka samo na uradno ceremonijo krsta. V prvem ognju, ki ga je otvorila predvojna revolucionarna omladina, je bila ona krščena z imenom Jugoslavija.

Ime Sloven obsega vso slovensko raso in je odznak za vsa plemena, ki so se med seboj razumevala s slovom (t. j. govorom) nasproti Nemcem, ki jih niso razumeli in ki so bili vsled tega za Slovence nemi. Ime Sloven nam je tuje in nečastno. Njegov koren ni v »slavi«, nego v besedi Sklave, slave, esclave, »shlavo«, »ščavo«, kar pomeni v germanskih, kakor tudi v romanskih jezikih suženj. Torej ne subjekt nego objekt prava.

Ona slovenska številna plemena, ki so se doseljevala na jug, od severa preko Karpatov in Balkana, v različnih obdobjih in brez reda, so se imenovala s skupnim nazivom Južni Slovenci. V toku časa so vsa ta plemena izgubila svoja stara imena in prejela nove plemenske nazive, od kojih so do danes ostala še štiri: Slovenci, Hrvati, Srbi in Bulgari.

Jugosloven ni samo ime, nego je to tudi beseda, ki označuje gotov program in enotno integralno mišljenje.

ker jugoslovenstvo naše časa ni isto, kar je bilo romantično jugoslovenstvo preteklega veka,

ker naše jugoslovenstvo ni ono, kar je južno slovenstvo, ki vsebuje tudi Hrvate, kot četirto plemo južnih Slovanov.

(Dalje prihodnjič.)

Naročajte „Pobedo“!

Dopisi.

Žužemberk. Naš trg je prav slovesno proslavil Vidovo. Na povabilo Orjune se je na predvečer vršila slavnostna manifestacija. Pred mnogobrojnimi številom naroda sta nastopila kot slavnostna govornika ad hoc gg. dr. Franjo Pavločič, zdravnik in dr. Emerik Ločnik, notar, izmed kojih je prvi v navdušenem patriotičnem govoru pozival k bratski slogi in ljubezni do domovine, drugi pa je izčrpno obdelal zgodovino Vidovega. In ko sta oba govornika končala govor z vzklikom na kralja, Edinstvo in Jugoslavijo, se jima je odzvalo občinstvo s frenetičnim »Živel« in aplavzom. Nato je pevski zbor Orjune odpel državno himno, čemur so se navzvoje odkritih glav navdušeno pridružili. Razvila se je povorka, kateri na čelu je korakala Orjuna, deloma v krojih deloma v civilu z gorečimi bakljami v rokah, prepevajoč narodne in domorodne ter bojne — Orjunaške pesmi, vzklikajoč kralju in Jugoslaviji. Priključila se jim je tudi številna množica, drugi pa so tvorili špalir. Raz hiš so vihrale zastave, okna pa so bila okrašena in žarela v krasni iluminaciji. Na bližnjem gričku pa so pozdravljali celo prireditve topiči z živahnim pokanjem. Podobne prireditve Žužemberk še ni doživel in upati je, da se bode v tem duhu nadaljevalo, za kar nam je porok tukajšnja Orjuna. Ljudstvo pa je že sprejelo in z zaupanjem zre na naše delo. — Končno izrekamo svojo najtoplejšo zahvalo gg. govornikom in vsem, ki so pripomogli do tako lepe manifestacije.

Središče ob Dravi. V »Naši Strazi« je poskušil dobro znani dopisnik iz Središča oblatiti tukajšnje Orjunaše, češ, da so pretepli nekega Sokola, Ugotavljamo, da je to grda laž. Navadni fantovski pretep, ki so ga povzročili fantje iz občine Obreške, ki ji županije klerikalni poslanec, hočejo zvrniti na Orjuno in zvaliti krivdo na Orjunaše. Takih nesramnosti in laži je zmogel edino le tukajšnji dopisnik »Straze«, ki pa se s častikrajo in obrekovanjem slabo pripravlja za zvišeni svečeniški poklic. Svarimo ga pravočasno, da pusti Orjuno pri miru.

Iz Kranja. Pred kratkim je prišel eden ljubljanskih dnevnikov daljši dopis iz našega starega mesta, v katerem je povzdigoval neznani pisec koristi in vrline naših novih tiskalnic za razvoj Kranja. Dopisnik hvali tudi sedanjí režim v tovarni. O njem ve povedati, da čuva nacionalne interese in podpira narodno stvar.

V resnici pa so postale baš te tovarne gnezdo antinacionalnega duha. Med njenimi mojstri se nahaja neki Urban, ki psuje delavce z »Windische Hunde« in jih šikanira na vse načine. Nič boljši ni delovodja Gustav Ober, ki tudi ob vsaki priložnosti izkazuje svojo mržnjo napram našemu narodu. Poleg tega nastopa ta možak še sila surovo, da izziva splošno ogorčenje vsega našega delavstva.

Kot kvalificirane delavke za pakiranje platna se dovažajo iz inozemstva Madžarke, ki odjedajo

kruh Jugoslovenkam, najsí bi bile te za to primitivno delo več kakor dovolj sposobne. Slovensko delavstvo je vsled tega zelo nezadovoljno in naseda komunistični in socialistični propagandi, ki zna ta dejstva navzlic svoji internacionalnosti prav dobro izrabljati.

Slovenigradec. Vsi narodno-zavedni Slovenjgradčani glasno odobravajo naše dopise, ki imajo namen, očistiti slovenske vrste izdajalskih dvoživk, ki se ne sramujejo sodelovanja z elementi, ki z vso vztrajnostjo gledajo na temeljih naše države. Svoje odobranje so pokazali s tem, da se je javilo Mestnemu odboru tekem enega tedna 10 novih naročnikov »Orjune« in da se je tudi število naših članov povečalo. Mnenje vseh poštenih Slovencev, da je treba to koristno delo nadaljevati, je tudi v smislu naših načel, zato nadaljujemo.

Velik črn madež na narodnem životu obmejnega Slovenjgradca je ravateljstvo in večina uradništva okrajne hranilnice. Ta zavod s slovenskimi vložniki in slovenskimi dolžniki služi z denarjem slovenskih žuljev še vedno nemškutarskim in posredno protidržavnim interesom. V ravateljstvu se nahajata še vedno Nemec Gintner in dr. Batkovič, ki smo ga orisali v predzadnji številki »Orjune«. Oba sta bila doslej tudi člana okrajnega zastopa, gosp. veliki župan pa ju je pred nekaj tedni razrešil te funkcije in ju nadomestil z narodnimi možmi.

Z železno metlo, ki je opravila drugod svoje delo že pred leti, ho treba napraviti red tudi v naši okrajni hranilnici. Sramotno bi bilo pustiti, da vzdržuje ta zavod, ki je za slovenski živelj vsega okraja neprecenljive važnosti, še nadalje nemško uradništvo. Eden izmed najnevednejših uradnikov okrajne hranilnice je g. Kosma, ki smo ga opazili v družbi gosp. Krajnc, dr. Bratkoviča in šolskega upravitelja gosp. Schehla dne 25. maja t. l. na Schullerjevi slavnosti »Liedertafel-Maisausflug«.

Zmožnosti g. Kosma z njegovo osebnostjo vred so sicer tako neznanke, da bi ne bil vreden naše pozornosti, ako bi možakar mirno užival kruh, ki ga odjeda Jugoslovenu. Temu pa ni tako. Ko ga je neka slovenska politična stranka kot narodno nezanesljivega člana črtala, je pred pričami dokazal svoje avstrijakantstvo z izjavo: »Ni bilo potrebno, iz stranke, ki ima med svojimi voditelji »Efiaktesa« dr. Pivka, bi izstopil sam.« Človek, ki nazivlje izdajico moža, ki ga prištevamo med one redke, nevstrašene bore za našo osvoboditev izpod avstrijskega jarma, na katerega smo Slovenci res lahko ponosni, tak človek ni vreden našega kruha. Zahtevamo, da se tega odpadnika in resničnega narodnega izdajalca odstrani iz okrajne hranilnice.

Z odstranitvijo dr. Bratkoviča in g. Kosma iz okrajne hranilnice bi bilo zelo ustrezno slovenskim strankam.

Iz Celja. Mesarica Savodnik. Pred preobratom se je pisala Savodnigg, po preobratu Zavodnik, pred tedni je dala hišo pobeliti in

nadomestila z z S, menda radi lažje izgovorjave, ker živi le od Nemcev. Sama ne zna dosti nemško, le tako za silo lomi kuheljtajč. Naši ljudje trdijo, da je to storila le radi tega, da se izogne neljubim slovenskim gostom, ki jih v gostilni ne manjka. Zena je precej petična, denar so ji znosili seveda le Tevtohuržani, zato si v sedmem letu našega osvobodjenja lahko dovoli tako izzivanje. — Nič ne de. Tisti S nas sicer spominja na izrodke našega naroda, na ljudi, ki so se za par grošev prodali, škodovati pa naši stvari ne more. Janičari polagoma izginjeajo, nekdanje stanje se ne vrne nikoli. Mrtveca ne oživš več. Beležimo le, da je ženska dala po tolikih letih svobode zopet viden izraz sovražstva do naroda, od katerega je živela in živi. Dobro vemo, da se bo naš narod kmalu otresel še tistih par nemškutarjev in poturic, ki se skušajo zajedati v našo zemljo, ki na srečo nima podnebja za tako mrčes. Savodnice davno več ne bo, ž njo bodo šli i oni, ki na tihem odobravajo njeno ravnanje. Naši pa ostanejo. Pa dobro se imejte mati Savodnikova. In nič ne zamerite.

Kupujmo in podpirajmo izvrstno
Kolinsko cikorijo
domači izdelek.

Naš pokret.

Mariborska oblast.

Sestanek v Celju. V sredo 15. t. m. se je vršil ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma sestanek članov M. O. Celje, na katerem je govoril oblatni politični tajnik br. Radivoj Rehar o programu Orjune, o položaju in o propagandnem delu. Po govoru brata Rehara se je razvila kratka debata o aktualnih vprašanjih.

Nova Orjuna Vožnik. V četrtek 16. t. m. zvečer je imel brat Rehar sestanek članstva in prijateljev v Vožniku. V daljšem govoru je obrazil bistvo in cilje našega pokreta. Na sestanku se je tudi izvolil pripravljalni odbor, ki pripravi vse potrebno za formalno ustanovitev Orjune Vožnik.

Sestanek v Poljčanah. V ponedeljek 20. t. m. je posetil brat Rehar M. O. Orjune Poljčane, kjer je pregledal stanje organizacije in splošne tamkajšnje razmere ter imel zvečer ožji sestanek, na katerem je poročal o programu in razvoju našega pokreta.

Sestanek v Rogaski Slatini. V torek 21. t. m. zvečer se je vršil v Rogaski Slatini ožji sestanek članstva, kjer je brat Rehar poročal o programu, situaciji in propagandnem delu Orjune. Ob tej priliki je pregledal tudi stanje organizacije Rogaska Slatina in Rogatec.

Smarte pri Jelšah. V sredo 22. t. m. je posetil brat Rehar M. O. Orjune Smarte pri Jelšah, kjer je pregledal njeno stanje in obdržal zvečer sestanek članstva in povabljenih. Ugotovil je, da se tudi tu razvija ugodno naš pokret.

Sestanek članstva Orjune Tezno dne 15. julija 1925. Sestanek je bil

slučaju ofenzive pojačiti z nemškimi četami.

Načrt za ofenzivo je bil izdelan 25. avgusta. Dne 16. septembra se že pojavijo prvi nemški oddelki na soškem in tirolskem bojišču.

Priprave za bitko.

Temelj sporazuma med nemško in avstrijsko vrhovno komando je bil ta, da izvrše glavni napad, od katerega je zavisel potek vseh nadaljnjih operacij, nemške trupe, ki so se koncentrirale pri Tolminu, izvemši nemških lovskih edinic, koncentriranih okoli Bovca. Vse čete so stale na zahtevo cesarja Karla pod njegovo vrhovno komando. Vendar pa je bil vpliv nemške vrhovne komande na potek vseh operacij dovolj velik, da so bila vsaka presenečenja izključena.

Pri zbiranju edinic za ofenzivo je bilo treba predvsem gledati na material, ki je bil veziran v planinskih bojih. Zategadelj je bil odločen od nemške strani za to ofenzivo predvsem nemški alpski korpus, ki je bil tudi gorskim bojem primerno oborožen.

Nemška vrhovna komanda je stavila v podporo ofenzive 7 peša-

LISTEK.

A. V.:

Caporetto.

(Izveščaj iz knjige polkovnika Daskaloviča: Caporetto.)
(Nadaljevanje.)

Vsled delnih uspehov Italijanov in pičle armade je bil položaj tedaj za Avstrije zelo kritičen. Izmučenost vojakov in brezupna nada na pomoč od katerekoli strani, ki naj bi izmenjala avstrijske čete, slabo oskrbovanje v razrušenih postojankah, je dajala od dne do dne večjo možnost Cadorni, da bo izvršil popolni predor avstrijske fronte. Kakor vedno pa tudi to pot niso izrabili heroji izpred Abis Abebe ugodnega trenutka, plašeči se odločnega odpora držnega in energičnega branilca. Namesto nadaljevanja napadov na avstrijsko fronto so Italijani odnehati in se zarili v svoje rove.

Nadaljni poizkusi Cadorne razrušiti fronto branilcev Soče v VII., VIII. in IX. soški ofenzivi zopet ni prinesel nikakih večjih uspehov,

ker je branilec med tem drugo linijo že v toliko očvrstil, da jo je brez velikih naporov zamogel braniti. V X. soški ofenzivi, v kateri so hoteli Italijani zasesti Trst, je beležila hrabra italijanska vojska zopet izgubo 132.000 ljudi, uspeh pa je bil povsem minimalen.

Celokupni uspeh dvehletnega bojevanja, ki ga je dosegla italijanska vojska, je bil s tem pomnožen za stotisoče krvnih žrtev z zasedbo kakih 5 km v globino planote Komna, osvojitve Gorice, prehod preko Soče pri Tolminu in Banjšici. Njeni cilji pa so segali v pričetku vojske do Trsta, Trienta in Ljubljane, kar je smatrala za minimalni vojni plen.

Na zahtevo zaveznikov, ki so morali slavno italijansko vojsko vedno opozarjati na zavezniške dolžnosti, je res pričela vrhovna komanda z XI. soško ofenzivo, ki je bila izmed vseh soških bitk najhujša, ker so Italijani nanjo silno veliko polagali. V ta namen so postavili tudi vse razpoložljive čete, da je stalo ob pričetku ofenzive napram 54 italijanskim divizijam in 3566 italijanskim topovom 20 in pol avstrijskih divizij.

V tej bitki so po treh tednih predri 10 km v globino in zasedli strateško prevažni Sv. Duh. Izgube Italijanov v XI. soški bitki so znašale 148.000 mrtvih in ranjenih.

Odlok nemško-avstrijske komande za ofenzivo.

Uspeh sovražnih trup v XI. soški ofenzivi je povzročil v avstrijskem glavnem stanu velike skrbi. Italijanske trupe so bile sicer trenutno v neugodnem položaju radi novo zavzetih postojank, h katerim se niso bili urejeni dostopi. Dana pa je vendar bila baza Italijanom, da tekom časa nadaljujejo svoje prodiranje, ki bi znalo postati nevarno za celo avstrijsko fronto.

Avstrijem pa je prišla tu na pomoč srečno in dobro izvedena ofenziva v Galiciji leta 1917. meseca julija, ki je zlomila odporno moč ruske vojske in omogočila združenim centralnim velesilam, da so zamogle razpolagati z velikimi četami, katere je do tedaj vezala ruska vojska.

S tem dejstvom so pričeli računati tudi Italijani, ki so pričeli preko svojega tiska kakor tudi z oficijelnimi spomenicami opozarjati

svoje zaveznike na to dejstvo. Dokazovali so več ali manj posrečeno veliko važnost italijanske fronte in naglašali, da sicer sami brez zavezniške pomoči ne bodo mogli odolati združenemu napadu centralnih sil.

Avstrijska vrhovna komanda, ki je bila o teh italijanskih prošnjah za pomoč prav dobro informirana, je vsled tega pričela računati na eventualno pomoč zaveznikov Italiji in radi tega je smatrala čim prejšnji obračun z njo za nujno potreben. Zlasti pa še radi tega, ker so bile za spomlad leta 1918, projektirane velike operacije na zapadni fronti proti Franciji, kjer bi se imela izsiliti odločitev še pred prihodom ameriških čet. Vsled tega je izvršila skupno z nemško vrhovno komando načrt za ofenzivo proti Italiji, ki bi se imela izvesti v kar najkrajšem času. Izhodna točka te ofenzive je bila črta Tolmin-Bovec, kjer je bil določen predor celotne italijanske fronte.

Stanje sli med avstrijsko in italijansko vojsko je bilo tedaj na soškem bojišču 40 italijanskih divizij proti 20 avstrijskim, ki jih je bilo v

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

je najmodernejše urejena ter izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega. — Tiska šolske, mladinske, teplotne in znanstvene knjige. Ilustrirane knjige v oro- ali večbarvnem tisku. — Brošure v malih in tudi največjih nakladah. Časopise, revije, mlad. liste.

Okusna oprema. Ilustrir. katalogov, cenikov in reklam. listov. Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Solski zvezki za osnovne in srednje šole. Risanke, dnevniki in beležnice.

dobro obiskani in je na istem poročal br. Oblastni blaginjak Deleja o situaciji in obširno razpravljaj o delavskih vprašanjih. Izvajanjem so člani budno sledili in je žel govornik koncem govora burno odobravale.

Javni shod in vrtna veselica Orjune Pragersko 12. julija 1925. Shod na Pragerskem je izborni izpadel, da bo gotovo dobro učinkoval za nadaljni razvoj Orjune Pragersko. Od O. O. Maribor so se udeležili br. dr. Irgolič, Deleja in Wächtersbach. Govorila sta br. dr. Irgolič in Wächtersbach in vcepila član-

stvu s temi govori pogum za nadaljno borbo za orjunaške ideje. Po shodu se je vršila vrtna zabava, ki je trajala pozno v noč. Čisti dobiček je namenjen za tiskovni sklad Orjune Maribor.

Občni zbor Orjune Studenci. Ob lepi udeležbi se je vršil dne 16. julija 1925 občni zbor v Sokolskem domu. Poročal je tudi br. O. O. predsednik dr. Snuderl. Izvoljen je bil odbor, ki jamči za uspešni razvoj naše tamkajšnje Orjune, katere je poklicana urediti tudi razmere v delavnici in kurilnici državne železnice.

Ljubljanska oblast.

Občni zbor Orjune St. Peter. Vodmat je izpadel prav zadovoljivo. Pokazal je, da se ta naša organizacija dobro zaveda svojih nalog. Udeležba je bila toliko, da niso mogli vsi udeleženci v društvene prostore in da so morali ostati na hodniku. Kot delegat Oblastnega odbora je bil navzoč br. Prosenc, ki je podal izčrpno poročilo o politični situaciji in o bodočih nalogah Orjune.

Posebno pohvalo pa zasluži ženska sekcija te vrle organizacije, ki je toliko agilna, da bo kmalu med prvimi v Ljubljani.

Izvoljeni novi odbor nam jamči, da bo delo i v bodoče napredovalo v dosedanjem izporu.

Uradne ure Orjune Ljubljana so vsak torek in četrtek od 19. do 20. zvečer na Dunajski cesti 40. To velja do 1. septembra t. l.

Četnike IV. čete II. baona poziva na obvezen sestanek dne 29. t. m. ob 20.30 uri v areno.

Komandir čete.

Izlet na Smarno goro priredi v nedeljo 2. avgusta mestna Četniška sekcija Ljubljana za svoje člane, na katerega vabi članstvo vseh ljubljanskih organizacij ter prijatelje našega pokreta. Člani v kroju ali civilu. Odhod ob 6. uri zjutraj izpred »Narodnega doma«. Vrnemo

se ob 18. uri čez Ježico. — Rodbine z otroci imajo tudi železniško zvez, in sicer odhod iz Ljubljane ob 6.43 in prihod v Ljubljano ob 18.55.

M. Č. O.

Oblastni odbor Ljubljanske oblasti razpisuje s sledečim natečajem službo pomožne moči pri upravljanju »Orjune«. Prosilci in prosilke, ki reflektirajo na to službo, naj vložijo na Oblastni odbor prošnje za sprejem v službo najkasneje do 30. julija t. l. Predpogoj je, da je prošilec član Orjune.

Fotografije iz razvija orjunaškega prapora Škofja Loka, ki so prav lepo izpadle, se dobe pri tajništvu Oblastnega odbora, Ljubljana. Komad 6 Din.

Lepaki za razvija in shode. Opozarjamo vse organizacije, da ima Oblastni odbor Ljubljana v zalogi večjo količino zelo cenih formularjev za letake, v katere se samo vstavi stavek posameznih prirediteljev. Naročila zanje sprejema Oblastni odbor Ljubljana.

Mestni odbor Orjune v Šiški opozarja svoje članstvo, da bo vsakdo, ki ne plača članarine brez-pogojno črtan iz organizacije. Orjuna ne potrebuje in ne mara članov, ki so samo na papirju in ki ne izpolnjujejo svojih dolžnosti.

Odbor.

Kronika.

Nemškutarjenje po ljubljanskih ulicah zavzema zopet obseg, kakor v časih najlepših črnožolnih dni. Ker smo trdno odločeni, da ohranimo za vsako ceno jugoslovenski značaj naše Ljubljane, (najsi ima tudi separatističnega poslanca), opozarjamo vse razne gospode in gospodice, da goje odslej konverzacijo v blaženi tevtoburški germanščini v bolj »deutschesinnt« kraljih kakor pa so ljubljanske ulice. To tako ad informandum, da ne bo potem zopet pritoževanja in tekanja okoli Poncija in Pilata radi orjunaških nastopov.

Isto velja tudi za nekatere goste v par ljubljanskih boljših lokacij, kjer menda mislijo gotovi ljudje, da se z nemščino kaj odlikujejo napram ostalim gostom!

Predznost slovenigraške nemškutarije. Dočim je nemškutarija povsod drugod postala vsaj navidez pohlevna in oprezna, je ona v

Slovenigradcu predznost tako, ko da bi bilo to mesto kje v Avstriji in ne v Jugoslaviji. Pred in med vojno je obstajala tam nemška »Liedertafel«, ki pa je bila po preobratu razpuščena. Kako malo upoštevajo slovenigraški nemškutarji odredbe naših oblasti pa dokazuje to, da je imelo to njihovo pevsko društvo še vse do danes nemoteno pevске vaje v hotelu nemčurskega kolovodje Schullerja. Tako so imeli Nemci pevsko vajo tudi v četrtek 9. t. m., za kar so doznali zbrani akcionarji ter odšli v hotel Schuller, kjer so nemčurji peli v dvorani. Zahtevali so, da takoj nehajo z vajo in da se nikdar več ne sestanejo v ta namen. Zbrani nemčurji so se napram našim članom obnašali skrajno izživljeno. Dastavno znajo slovensko, so govorili ostentativno le nemško in g. Schuller je izjavil celo: »Ich war früher da als Jugoslawien und werde auch später!«

mi fronti pravočasno izvršena. Poleg tega je avstrijska komanda prepejavala še celo vrsto vojaških vlakov na progi med Koroško in Tirolsko z namenom, da prevari italijansko vrhovno komando o mestu, kjer bi se imel vršiti glavni napad. To se ji je tudi povsem posrečilo, ker so Italijani brez nadaljnje nasledil avstro-nemški zvižaji in povsem prepadeni ter splašeni, pričakovali groznih dni avstro-nemške ofenzive.

Med tem je bil ves načrt avstro-nemške vojske še dovolj pravočasno izdan Italijanom, ki pa spriču svoje nezaupljivosti niso verjeli povsem točnim poročilom slovenskih pribeglih; ampak svojim hipotezom, ki so bile polne strahu in zle slutnje. Posledica tega omahovanja in nezaupanja, ki jih je že enkrat tepla pri Carzanu, je bila sramotni poraz pri Kobaridu, ki bo ostal navzlic še tolikanj velikim polzkusom Italijanov, zabrisati njegovo grozno veličastnost, za vse večne čase zapisan v svetovni povestnici, kot poraz naroda, ki ne pozna niti junaštva niti samozrtvovanja in discipline.

(Dalje prihodnjic.)

— Le odločnemu nastopu akcije se je posrečilo preprečiti nadaljevanje pevске vaje in izprazniti dvorano. Nekateri, ki so potem še na cesti izživljali z nesramnimi žalitvami ter se hoteli dejansko lotiti poednih Orjunašev, so seveda prejeli temeljit pouk. Poleg g. Schullerja pa se je obnašal najbolj izživljeno zdravnik dr. Harpi. Smo radovedni, koliko časa bodo naše oblasti še dovoljevale g. Schullerju hotelsko koncesijo in dr. Harpiu zdravniško prakso. Schullerjeva izjava, da je bil prej tu kot Jugoslawia in bo tudi še pozneje, je takega značaja, da bi se moral zanimati zanjo tudi g. državni pravnik.

Prekrižane kupčije z blokom narodnega sporazuma in ljudske demokracije so navdale klerikalne tigre s sveto jezo. Sklicali so v Mariboru sestanek svojih zaupnikov, na katerem so poročali o »poljudnem in prepričevalnem govoru« o sedanjih političnih situaciji. Govoril je veliki grogovnik Fr. Žebot, ki je med drugimi brihtnimi političnimi krilaticami izustil tudi sledeče: »Zalostni junaki! (Misli je radičevce). Za ministrske stolčke so prodali svobodo Hrvatske! in seveda pri tem takoj slovesno izjavil, da bi Slove-noborci kaj takega nikdar ne storili.

Pretehtane imamo Slovenoborce in dobro vemo, da bi bil baš g. Fr. Žebot med prvimi, ki bi prodal takozvano svobodo Slovenile z vsemi svojimi drugi skupaj, če bi mu le hotel zanj nuditi čika Baja ministrski fotelji. Toda po dosedanjih izkušnjah ne da za Jugoslovanski klub z vsem njegovim političnim inventarjem nihče niti počenega groša več, kakor 5700 Din dnevnic, ki mu pritečejo po zakonu.

Bizantizem radi očitajo klerikalni republikanci nam in ostalim, ki spoštujemo kralja in našo dinstijo. Pri tem pa uganjajo baš oni svojevrsten bizantizem z rimskim papežem, ki zahteva od nas, da ga ožigosamo. »Posebno naklonjenost sedanjega rimskega papeža napram Jugoslaviji smo imeli že ponovno prliko podčrtati, ko so sv. Oče v svoji goreči ljubezni do Italije dirali v pomos in čast Jugoslovenov. Na vse te naše konstatacije pa ni imel bogudopadljivi »Slovenec« niti enega odgovora. Mirno je naprej kadil sv. Očetu. Ves blažen je hotel ovekovečevati v svojih kolonah vsak najmanjši znak naklonjenosti njegove svetosti napram Slovincem, najsi je bil potem tudi one vrste, kakor »slovenski nagovori« cesarja Franca Jožefa in njegovega žejnega naslednika Karla. Tako je ob priliki zadnjega obiska slovenskih romarjev iz Amerike blagovolila njegova Svetost po »posebni prijaznosti« g. nuncija Pellegrinettija pozdraviti te brunne romarje v nemškem jeziku. Njegova Svetost je najbrže pozabila, da so časi, ko se je večina Slovencev nahajala pod katoliškim igom Avstrije, že davno minili. Najsi ima sv. Oče še toliko skrbi in misli, mu nikakor ne moremo odpustiti te pozabljenosti, ki meri že na nemarnost in ki priča, da so mu menda verni Slovinci navzlic vsem svojim brigam zanj, enakovredni s kakim od večeraj pokristijanjenimi Bušmani.

Čudimo se »Slovenčevim« Slovenoborcem, ki se tako odločno bore za pravice slovenskega ljudstva in jezika, da niso ob tej priliki dvignili svojega posvečenega glasu. Nič manj pa ne moremo razumeti darežljivosti ameriških Slovencev, ki so darovali njegovi Svetosti tudi večji dar v znamenje udanosti. Poznamo stanje naših emigrantov v Severni Ameriki in dobro vemo, da so si »ta večji dar« pritrkali od lačnih ust. Nič manj nam ni znano tudi stanje ostarelih in izmozganih naših ljudi, ki se za svoje zadnje delarje vračajo v domovino umirat. Na tej poti pa se prav nič ne ustavljajo v Rimu pri sv. Očetu, da bi jim v očetovski skrbi pomagal, ampak potujejo naravnost v domovino, ki jih mora stare in betežne hraniti in živeti do smrti. Pri tem jim ne pomaga nihče, najmanj pa seveda sv. Oče, ki se bo spomnil ameriških Slovencev zopet v trenutku, ko bodo papeške blagajne prazne.

Neverjetno! Mariborskem Nemcem in nemčurjem vedno bolj rase greben in to radi tega, ker se čutilo vsled prevelike naklonjenosti naših dičnih oblasti še vedno gospodarje

Nudimo naš prvovrstni

PORTLAND CEMENT

svetovne znamke **'SALONA' (TOUR)**

iz naše tovarne v »Solinu« po izjemno nizki dnevni ceni.

Split d. d. za cement Portland, podružnica v Ljubljani.

v našem težko priborjenem jugoslovenskem Mariboru.

Neko takajšnje podjetje se je obrnilo s slovenskim naročilom na tvrdko H. Egger v Gosposki ulici št. 13. Ta nemška tvrdka pa je bila tako predznost, da je zavrnila to slovensko pisano zahtevo s pripombo, da ne razume slovensko in da naj se il piše nemško. Ali ni to skrajna predznost trgovca šovinista, ki živi tu od naših grošev in zasmejuje javno naš državni jezik? To tvrdko si bomo ogledali še od bližje. Svetujemo pa ji že danes, da se prostovoljno izseli med svoje bratce, ker takih predznežev ne bomo trpeli med nami.

Agitacija »Heimatsdienst« in »Südmärke« v obmejnem ozemlju. Kakor smo opazili, se nahajajo v naših obmejnih krajih, posebno v Slovenigradcu, Marenbergu itd. na počincah razni visokoci iz Avstrije, iz Dunaja, Gradca in drugod, katero so poslala k nam vodstva »Heimatsdienst« in »Südmärke«, da agitirajo med Nemci in nemškutarji za korekturo meje v slučaju združitve Avstrije z Nemčijo. Ti ljudje imajo tajne sestanke z Nemci in nemčurji, dele znane tozadevne propagandne brošure in vrše kot izgleda tudi špijonažno službo. Opozarjamo na te »somerfriserje« naše oblasti, posebno pa še vojaške kroge, ki imajo nalogo zasledovati inozemsko špijonažo in zahtevamo, da se tem ljudem prepove nadaljno bivanje v naši državi.

Orjuna Vič-Glinco priredi dne 2. avgusta t. l. svojo veliko vrtno veselico, na katero vabi vse Orjunaše iz mesta in okolice. Bogati razpored obeta vsem obilo zabave. Naši četniki bodo imeli prliko izkazati se na velikem tekmovalnem streljanju; sestram se nudi sreča v velikem srečolovu; rodbinam bo postreženo z vsem zaželenim. Vsem sanjavin in melanholičnim obiskovalcem bode preskrbela orientalska kavarna kaljan, kateri ili bode povedel v kraljestvo vil in palčkov; zaljubljeni bodo imeli prliko vdeti negativno sliko svojega srečnega amaneta; pivo, vino, ples, domžalska godba, petje, orjunaško veselje in vse, kar si zabave želino srce želi, bode na naši veliki veselici, ki se bo vršila na letnem telovadišču Sokola Vič. Pridite gotovo vsi in privedite s seboj svoje prijatelje in znance, da bo število in zabava večja. Do svidenja!

ZRNA.

Tigru v album! Oj. Tebi bo treba torbe na usta, da jo boš ti nosil do predpusta, takrat ko se bebi vsi glasijo, i tebi naj usta odmašijo!

Drugi časi, druge forme. Dne 14. avgusta leta 1914 je na rojstni dan prestolonaslednika Karla Franja Josipa, poznejšega zadnjega Habsburžana, poslal g. Stipica Radić sledečo udanostno brzojavko: »Njegovi cesarski in kraljevski visokosti Nadvojvodi prestolonasledniku Karlu Franju Josipu, Beč. Nosilcu velikih habsburških tradicij in nad vseh narodov te monarhije, posebno pa še hrvatskega, izraža Stranka prava in Hrvatska ljudska kmetška stranka, kot prva predstavica vedno udano vernega hrvatskega naroda, prigodom visokega rojstnega dne svoje najglobokejšje čestitke in največje udanost. Za Hrvatsko stranko prava: dr. Morvat. — Za Hrvatsko ljudsko kmetško stranko: Stjepan Radić.

Dne 18. julija t. l. pa je taisti Stjepan Radić po skoro šestmesečnem preiskovalnem zaporu poslal kralju Jugoslovenov Aleksandru I. sledečo »udanostno — zahvalno brzojavko« po naznanjeni mu aboliciji:

Ni. Veličanstvu kralju Aleksandru Beograd.

S slovensko dalekovidnostjo, z državniško oceno prilik in ljudi, mirom Vzvišenega Roditelja, z odločnostjo Vašega plemenitega značaja in v dovršenem skladu s sijainimi svobodoumnimi ustavnimi tradicijami Doma Karadijorje, ste pospešili in osigurali Narodni sporazum kot veliko delo narodnega izmirjenja na osnovi kmetškega dela in poštenja; na ustavnem temelju zakonitosti, enakopravnosti in svobode, a vse to v težnji za večnimi Ideali Clovečanstva, Pravice in Mira. Da Bog blagoslovi Vaše Veličanstvo in celi Vaš Vladaški Dom.

Stjepan Radić.

Sodbo in misli pri primerjanju teh dveh brzojavk pa prepuščamo prevdarnosti in razumnosti naših čitateljev.

SVOJI K SVOJIM! OTVORITVENO NAZNANILO.

Javilam p. n. občinstvu, da sem otvoril svojo higienično urejeno brivnico v Hrenovi ulici 19. (Poleg gostilne Ražem na Zabjaku).

Viljudno se priporočam za obilen obisk

F. MEKINC BRIVEC

Sramotni oder.

Priporočljiv tapetnik je gospod Franc Jager, ki neprestano zabavlja čez Jugoslavijo in vzbuja spomine na čase prijetnih ur v »raniki Avstriji«. Mož je po prepričanju separatist in zagrizen klerikalec, živi pa po veliki večini od dela naprednjakov, ki menda na ta način dokumentarično izkazuje svoje prepričanje. Mož si tudi želi še nekakega plebiscita, na katerega pa bo zastonj čakal do smrti, ko bi zamogel reči, kakor ima navado: »Jaz sem

PRISEŽEM NA ZLATOROG

ZLATOROG TERPENTIN

bil vedno za Avstrijo in tudi zanj ostanem.

Gospoda Jagra pa tudi vprašamo, kako je kaj z njegovimi učenci in kam so pristojni? Ako ne ve on, mi bomo pa mi pomogli do tega znanja.

Nemške jedilne liste ima nekaj ljubljanskih restavracij še vedno na mizah, najsi smo jih že opetovano opozorili, da jih odstranijo, kar se je deslej še vedno zgodilo. Toda gotovi restavraterji imajo menda periodično bolezen, da od časa do časa ponove svoje znanje v nemški kuharski terminologiji ter osveže

spomin na nekdanje čase »Speise-zetelnov«. Med temi je tudi restavrater v »Unionu«, ki je dne 3. t. m. izdal nemški jedilni list, v katerem nudi med drugim tudi »Wochener Ementaler«. Upoštevamo njegov izgovor, ki ga bo navedel v tem slučaju, češ, da mora imeti nemške jedilne liste zbog hotelskih gostov, ki niso večji našega jezika. Vendar pa moramo pribiti, da je bil ta jedilni list dan na upogled možu, ki je dobro poznan slovenski kulturni delavec in vnet Orjunaš, tako, da izgovori na tujerodne goste v tem slučaju prav nič ne veljajo.

Zlatarka d. d. v Celju. Menda ni podjetja v Sloveniji, ki bi imelo zaposlenega tako zagrizenega in nadutega Nemca. Ravnotej Heinzelmanna, pruski državljani, šikanira uslužbenca jugoslovenske narodnosti, kjer le more. Čujemo celo pritožbe, da je našim ljudem zabranjeno občevati v uradu med seboj v slovenskem jeziku, in se je radi tega že parkrat obregnil. Nekaj časa je zatrljeval, da se izseli iz naše države med rajhovece, toda njegovi dohodki so tako visoki, da ni misliti na prostovoljni umik. Na račun njegove visoke plače, nekateri trde,

da prejema mesečno 15.000 Din, so prikrajšani ostali uslužbenci in je plača zlasti onih, ki so jugoslovenske narodnosti, naravnost sramotna. Pred dnevi se nam je sporočilo, da je mož odpustil našega delavca, pod kako pretvezo, ne vemo, a skrbel je obenem, da je dobil nadomestilo iz Nemčije, pravijo, da kar štiri osebe. Skrbeli bomo, da kmalu izvedemo, koliko je na tem resnice. Možu, ki sovraži vse, kar je jugoslovenskega izvzemši denar, bomo odslej posvetili več pozornosti. Ni vrag, da bi se takim ptičem ne dalo pristržiti peruti. Iznesli bomo vse pritožbe

javno v našem listu, podkrepljene s fakti, preko katerih ne bode mogel nihče, pa prav nihče. Oblast, ki ima v evidenci tujce, naj napravi v tem podjetju temeljito revijo in pouči Heinzelmanna, da uživa v jugoslovenski nacionalni državi le gostoljubje. V vsaki drugi državi bi bil tak človek davno nemogoč. Celjska Orjuna poziva g. Heinzelmanna, da se izlepa umakne, odkoder je svoje dni prišel. Na račun naše zavednosti si je prav lahko prišedel toliko, da bode na stare dni tudi v Nemčiji udobno živel. Sicer pa ni še izrečena zadnja beseda.

**Restavracija
Ljubljanski
dvor**

najmodernejša urejena in oskrbovana. Izborna kuhinja. Najboljša domača in inozemska vina.

Pristni teran.

Vsak dan morske ribe.

1. PORTLAND-CEMENT

samo prvovrstno blago v vsaki množini v sodih in juta vrečah nudi po najnižji tovarniški ceni

TOVARNA CEMENTA
v Zidanem mostu.

Zahtevajte - POKALICE (Kračeri!)
Z zahtevno priložnostno sliko, katere izdajo
EMIL MORŠ, sodar, Kette-Mursera c. 11, (Maribor c.)

Kdor bi rad hitro kako zemljišče kupil ali prodal, vzel v zakup ali najem, ali dobil hipotekno posojilo, naj se posluž

tozadevno oblastveno koncesionirane posredovalnice

ANTON SIKOŠEK

v Gornji Radgoni,
Spodnji Grīs, štev. 14

IVAN ZAKOTNIK

mesni tesarški mojster

Ljubljana, Dunajska cesta 46. Tel. 379.

Vsakovrstna tesarška dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
Parna žaga. Tovarna furnirja.

RADIO
aparati.

RADIO
materijal.

Ta aparat stane 750 Din.

Sprejem vseh evropskih postaj zasiguran.
Elektromaterijal, motorji, svetiljke.

PO CENI! ELEKTRO-COMPAGNY PO CENI!

d. z. o. z.

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25.

Razumen, samostojen, starejši

PREDRISAR

za železokonstrukcijsko delavnico

se išče.

Ponudbe na: Splošno stavbeno društvo, Težno-Maribor.

ING. DUKIČ IN DRUG GRADBENO PODJETJE

LJUBLJANA
BOHORIČEVA ULICA 24

Sladkogorska tvornica ljepenke i papira

Naslov za pisma:
Sladkivrh, pošta št. 11
pri Mariboru.

Sladkivrh

Brzjavlj:
Papirus, št. 11 pri Mariboru.
Telefon interurb.: MARIBOR BR. 156

Vlastnik:

Josip Rosenberg, Maribor

Izradjuje sivu ljepenku i
sve vrsti omotnog papira.

Hrvatska Eskomptna banka

Telefon štev. 101 in 151.

podružnica MARIBOR

Brz. naslov: Escomptebank.

uljudno sporoča, da je prevzela vse posle dosedanje
podružnice **ANGLO-AUSTRIAN BANK, LTD.**

MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA ŠTEV. 46.